

تأملی در رابطه استاد و شاگردی
در آموزش هنرها با تأکید بر نظام
سنتی

بررسی نسخه مصور شاهنشاهنامه موجود در کتابخانه مجلس و شناسایی تصویرگر آن

مهدی لونی * پرویز اقبالی **

تاریخ دریافت مقاله: ۹۵/۱/۱۸

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۵/۱۰/۱۴

چکیده

شاهنشاهنامه یکی از نسخ مصور دوره قاجار است که در نیمه اول قرن سیزدهم توسط فتحعلی خان صبا سروده شده است. این کتاب در باب شرح فتوحات فتحعلی شاه قاجار و تاریخ این سلسله است. نسخه‌های متعددی از شاهنشاهنامه در کتابخانه‌های مختلف موجود است. در این پژوهش، نسخه ۱۵۲۳۴ کتابخانه مجلس مورد بررسی قرار خواهد گرفت. نسخه مورد نظر دارای ۲۴ تصویر نگارگری است که نگاره‌های آن فاقد هرگونه امضا یا شناسه است. هدف از این پژوهش معرفی شاهنشاهنامه صبا و شناسایی نگارگر آن است. این تحقیق به دنبال یافتن پاسخ این پرسش است که آیا تصویرگری نسخه شاهنشاهنامه ۱۵۲۳۴ مجلس توسط محمدحسن افشار انجام پذیرفته است؟ روش تحقیق توصیفی - تحلیلی و تطبیقی انجام شده است و روش جمع آوری اطلاعات کتابخانه‌ای و با استفاده از تصاویر موجود در کتابخانه مجلس است. نتایج حاصل از پژوهش حکایت از آن دارد که تصویرگری کتاب مذکور توسط محمدحسن افشار انجام شده که این امر به واسطه بررسی‌های تطبیقی میان طراحی‌ها و ترکیب بندی‌های نگاره‌های کتاب مذکور با نسخه مسجع ۵۹۹۸ موزه ملک به دست آمده است.

واژگان کلیدی

شاهنشاهنامه، فتحعلی خان صبا، نقاشی قاجار، محمدحسن افشار، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، نهضت بازگشت ادبی.

* دانشجوی دکتری تاریخ تطبیقی و تحلیلی هنر اسلامی، دانشکده هنر دانشگاه شاهد، شهر تهران. (نویسنده مسئول)

Email: Mehdi.Loni.57@gmail.Com

Email: Eghbali@shahed.ac.ir

** استادیار دانشکده هنر دانشگاه شاهد، شهر تهران.